

ಕಾನ್ಯಾ

ಫೆಬ್ರವರಿ - 2023

ನಿರ್ಭಯವೆಸೆಗೆ ಕರೆಯುಳು

ಕೂಸು

ಉದ್ಯಾನದ ಕೂಸು

ಮುಖಪುಟ

ಹುಲಿ

ಲೇಖನಗಳು

* ಮಾನವ - ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷ,
ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಮಂತ್ರ

- ಶಾಂಭವಿ ಎನ್.

* ಓಡುವ ಕಸ (ಕೀಟದ ನಂಟು)

- ಅನುಪಮಾ ಕೆ. ಬೆಣಚಿನಮರ್ಡಿ

* ಅಲೆಮಾರಿಯ ಅನುಭವಗಳು - ೦೮

- ಮೌನೇಶ ಕನಸುಗಾರ

* ಗಾಳಿಯಿಂದ ಜೆಟ್ ಫ್ಲೈಯಲ್ (ವಿವಿ ಅಂಕಣ)

- ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.

* ನಿಸರ್ಗ ಮಾತೆಗೆ ನಮನ (ಕವನ)

- ಲಿಂಗರಾಜ ಎಮ್.

* ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ

- ನವೀನ್ ಐಯ್ಯರ್
ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ವಿನ್ಯಾಸ

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ

ಹರೀಶ್ ಎನ್.

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಡಾ. ಮಧುಸೂಧನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

ಕರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಡಾ.ದೀಪಕ್ ಭ., ಮೈಸೂರು

ಹಿಪ್ಪೆ ಮರ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು: **Indian butter tree**

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು: **Maduva longifolia**

© ನಾಗೇಶ್ ಓ. ಎನ್.

ಹಿಪ್ಪೆ ಮರ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

ಹಿಪ್ಪೆ ಮರವು ಭಾರತೀಯ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮರವಾಗಿದ್ದು. ಭಾರತ, ನೇಪಾಳ, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರವಾಗಿದ್ದು, ಸರಿ ಸುಮಾರು 20 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಮರದ ತೊಗಟೆಯು ಒರಟಾಗಿದ್ದು, ಬೂದು ಮತ್ತು ತಿಳಿಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲೆ ಲಂಬವಾದ ಬಿರುಕುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಇದು ಸರಳ ಪರ್ಯಾಯ ಎಲೆ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕಿರುಕೊಂಬೆಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಗುಂಪಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮರದ ಚಿಗುರಲೆಗಳು ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಮರವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಫೆಬ್ರವರಿಯಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್ ವರೆಗೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸುತ್ತದೆ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿ ಪರಿಮಳ ಸೂಸುವ ಹೂಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕಿರು ಕೊಂಬೆಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಡು ಬೂದು ಬಣ್ಣದ 12 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೂ ಗೊಂಚಲುಗಳು ನೇತಾಡುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳ ಗೊಂಚಲುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಎಲೆಗಳು ಬಹಳ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಹೂವುಗಳ ತೊಟ್ಟು ಹಸಿರು ಅಥವಾ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ರೋಮ ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸುಮಾರು 5 ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಉದ್ದವಿರುತ್ತವೆ. ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣುಗಳು 3 ರಿಂದ 5 ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಉದ್ದವಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಹಣ್ಣಿನೊಳಗೆ 2 ರಿಂದ 3 ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮರದ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗಗಳು ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಮರದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಕುಷ್ಠರೋಗ ಗುಣಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಗಾಯಗಳನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮರದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೆಮ್ಮು, ಪಿತ್ತಸಾರ ಹಾಗೂ ಹೃದಯ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

© ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಶಾಮಾಚಾರ್

ಮಾನವ - ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷ, ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗ,

ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಾದ ಆನೆ, ಚಿರತೆ, ಹುಲಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾದ, ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷ.

ಮಾನವ - ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಹಾನಿ, ಆಸ್ತಿ-ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಹಾನಿ ಅಥವಾ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜೀವಕ್ಕೆ ಆಪತ್ತುಂಟಾಗಿ ಅವುಗಳ ಸಂತತಿಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಮಾನವರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ತೊಂದರೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೂ, ಇಂದು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಕಾಡುವ ಭೂಮಿಯ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯುಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾದ ಅತೀ ಮುಖ್ಯ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ವಾಸಿಸುವ ರೈತರು, ಜಾನುವಾರು ಕಾಯುವವರು, ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವವರು ಮುಂತಾದವರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು.

© ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಶಾಮಾಚಾರ್

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಕಾರಣಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭೂ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಾದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಬಳಿಸಿ ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾಡಿನೆಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಕಾಡುಗಳ ಅಕ್ಕ-ಪಕ್ಕ ಮತ್ತು ಕಾಡುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ದಾರಿಗಳು ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟು ಮಾಡದೇ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕಾಡಿನ ನಡುವಿರುವ ಜನರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದೇ ಹಲವು ಬಾರಿ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷದ ದುರ್ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂಡೀಪುರ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಟ್ರಕ್ ಒಂದು ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಾಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದು ಆ ಹೆಣ್ಣಾನೆಯು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಮೃತಪಟ್ಟಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಹುಲಿ, ಚಿರತೆಯಂತಹ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದರೆ ಅದನ್ನು ಮನುಷ್ಯ-ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಘರ್ಷವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಿರುವ ಪರಿಹಾರವೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ - ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯಿಂದಿರುವುದು. ಆದರೆ ಇದರ ಕುರಿತಾಗಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೆಚ್ಚು ಚಿಂತನೆಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರು ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಹಾರದ 5 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯ-ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ವಲಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಪಶ್ಚಿಮ ಚಂಪಾರನ್ ನಲ್ಲಿರುವ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಟೈಗರ್ ರಿಸರ್ವ್‌ನ ಐದು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾವು ಮಾದರಿ ಮನುಷ್ಯ-ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ವಲಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಕೈಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಹುಲಿಗಳ ದೃಢವಾದ ಆನುವಂಶಿಕ ಸಂತತಿ ಉಳಿಸಲು ಅಥವಾ ಕಾಪಾಡಲು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶವು ಮಹತ್ವವಾದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಿಹಾರದ ಮುಖ್ಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ವಾರ್ಡನ್‌ರಾದ ಪಿ.ಕೆ.ಗುಪ್ತ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಉಪಕ್ರಮವು 2023ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ವಾಲ್ಮೀಕಿ-ಚಿತ್ತಾನ್-ಪಾರ್ಸಾ ಆಸುಪಾಸಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ-ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವಿನ

ಘರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಟೈಗರ್ ರಿಸರ್ವ್ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸುದ್ದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಹುಲಿಯೊಂದು ಒಂಬತ್ತು ಜನರನ್ನು ಹಾಗೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಸು, ಆಡು, ಮುಂತಾದ ಜಾನುವಾರಾದಿ ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು 2022ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಮನುಷ್ಯ-ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಘರ್ಷದಿಂದ ಹುಲಿಗಳ ಸಂತತಿಗೆ ತೊಡಕಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಪಿ. ಕೆ. ಗುಪ್ತ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈತಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಹುಲಿಗಳಿಂದ ತಿನ್ನಲ್ಪಡುವ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ, ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಸಹಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಮಹತ್ತರವಾದ ನಡೆಗೆ ಅವರು ಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಮಹತ್ತರವಾದ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಾಗಿ ಅವು ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡರೆ ಅದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗೆಲುವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯು ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದೇ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಮೂಲ ನಿಯಮವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ನಾವೆಲ್ಲ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

© ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಶಾಮಾಚಾರ್

ಲೇಖನ: **ಶಾಂಭವಿ ಎನ್.**

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

© ನವೀನ್ ಐಯ್ಯರ್

ಓಡುವ ಕೃಷಿ

ಲಾಕ್ ಡೌನ್ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಮನೆಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟೆವು. ಮನೆಯು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಮಹಡಿ ಮನೆಯ ಕೋಣೆಗಳು ಬಹುಶಃ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬಂತೆ ಅವತ್ತು ದಿನವಿಡೀ ಕೋಣೆಗಳ ಕಸಗುಡಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ನೆಲ ಒರೆಸಿದರೂ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಕಸ ಹಾರಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಗಲೀಜು ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಉಳಿದವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲು ಹೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಕದಲಬಾರದು ಅಂತ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ, ಇದೇ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅಂದುಕೊಂಡು ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಐದನೇ ಬಾರಿ ಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ! ಆಗ ಮಕ್ಕಳ ಕಿರುಚಾಟ ಕೇಳಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದು ಹಾವನೋ ಅಥವಾ ಚೇಳನೋ ನೋಡಿರಬೇಕೆಂದು ಓಡಿ ಹೋದೆ. ಮಕ್ಕಳು 'ಅವ್ವಾ ಕಸ ಓಡಾತೈತಿ ... ಹೋ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಆಕಡೆ ನೋಡು, ಗೋಡೆ ಮ್ಯಾಲೂ ಕಸಾ ಓಡ್ಯಾಡತಾವ... ಅಯ್ಯಯ್ಯಪ್ಪಾ... ಹೋ' ಅಂತ ತಕ ತಕ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದರು! ಒಮ್ಮೆಲೇ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಸಗಳೂ ಒಂದೇ ತರಹ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮಂಚದ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು! ಈ ದೃಶ್ಯ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳಿಸುವಂತದ್ದೇ ಆಗಿತ್ತು. ನನ್ನದೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಧಸಕ್ಕಂದಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂರೆಂಟು ವಿಚಾರಗಳು. ಮಂಚದ ಕೆಳಗೆ ಏನಾದರೂ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿರಬಹುದೇ? ಇವೆಲ್ಲಾ ಹುಳುಗಳೇ? ಇಷ್ಟೊಂದು ಹುಳುಗಳೇ? ಎಲ್ಲಿದ್ದವು? ಗಾದಿಯ ಕೆಳಗಿರಬಹುದೇ? ಅಯ್ಯೋ ಅಲ್ಲೇ ಮಲಗಬೇಕಲ್ಲ? ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮಂಚ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ್ದಾಗಿರದೆ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಬಾಕ್ಸ್ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಳೆಯ

ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಕಿಟಕಿಗೆ ಹಾಕುವ ಪರದೆಗಳು, ಬೆಡ್ ಶೀಟ್‌ಗಳು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಸಿಗೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲೇನಾದರೂ ನುಸಿ ಆದವೇ? ಇವು ನುಸಿ ತರಹ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲೇ ನಿಂತರೆ ಈ ಓಡುವ ಕಸಗಳು ನನ್ನ ಮೇಲೂ ಹತ್ತಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ ಅಂತ ಭಯವಾಯಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಿನಿಮಾದ ಭಯಂಕರ ದೃಶ್ಯ ಕೂಡ ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧುತ್ತೆಂದು ನುಸುಳಿತು! ಅದೇ 'The Mummy' ಅಂತ ಈಜಿಪ್ಷಿಯನ್ ಅಳಿದು ಹೋದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ನಿಧಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರ ಬಗೆಯ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಹುಳುಗಳು ಬುಚು ಬುಚು ಅಂತ ಬಂದು ಮನುಷ್ಯನ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿಯ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು! ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವಾಗಲೇ ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು! ಈ ದೃಶ್ಯ ನೆನಪಾದ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಆಯುಧವಾದ ಕಸಬರಿಗೆಯನ್ನು (ಪೊರಕೆ) ತಂದು 'ಓಡುವ ಕಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ' ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ನೂಕಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಾಗಲೇ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಮಂಚವನ್ನು ಏರಿ ನಿಂತು, ಉಳಿದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೋಣೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಗೋಡೆಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ 'ಓಡುವ ಕಸಗಳೆಲ್ಲವೂ' ಹುಳುಗಳೆಂದು ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಷಕಾರಿ ಅಲ್ಲ ಅಂತ ಬಹುತೇಕ ಖಾತ್ರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ; ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ಅಥವಾ ಬಾಯಿ ಎನ್ನಬಹುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದದ ಮ್ಯಾಂಡಿಬಲ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಟ್ಟಿದರೂ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಭಯ ಆದರೆ ಬಸವನ ಹುಳುವಿನಂತೆ ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಮನೆಯಿರಬಹುದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಹೊರ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಆಮೆಯ ತರಹ. ಇವುಗಳ ಈ ದೃಶ್ಯವೈಭವ ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಆಚೆ ಹಾಕಿದಷ್ಟೂ ಮತ್ತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು! ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಅವೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವಾಯಿತಾದರೂ! ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ಅಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಓದಿದಾಗ ಅದು ಅಸಲಿಗೆ ಹುಳು ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಕೇವಲ ಲಾರ್ವ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಇನ್ನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ (Bag worm) ಅಂತ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪತಂಗದ ಲಾರ್ವ. ಈ ಪತಂಗವು Psychidae ಎಂಬ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ

ಸೇರಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳು, ಸುಮಾರು 1300 ಬಗೆಗಳಿರಬಹುದೆಂಬ ಅಂದಾಜಿದೆ. ಅವುಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕಡ್ಡಿ ಕಸಗಳಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಗೂಡನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಂಟಂಟಾದ ರೇಷ್ಮೆ ಎಳೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದ ಬೆಟಾಲಿಯನ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳದ್ದು (Plaster bag worm). ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಇವು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬಳಸಿದ ಸಿಮೆಂಟ್, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಗೂಡಿನ ಆಕಾರ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಬಹುತೇಕ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೀಜದಂತೆ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷ ಎಂದರೆ ಇವು ಎರಡು ಬದಿಗೂ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ನಾನು ಅದರ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಕಣಕಿದರೆ ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯಿಂದ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಚಲಿಸಲು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು! ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 1 c.m to 1.4 c.m ಇರುವ ಈ ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳು ಥೇಟ್ ಕಸದಂತೆಯೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಛದ್ಮವೇಷತನದಲ್ಲಿ (Camouflage) ಎಷ್ಟು ನಿಪುಣವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳು ಬೂದು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಬಣ್ಣದವಾಗಿದ್ದರೆ ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳ ಮನೆ (ಮನೆ ಅಥವಾ ಕೋಶ ಅಥವಾ ಗೂಡು) ಯ ಬಣ್ಣ ಕಂದು ಬಿಳಿ ಮಿಶ್ರಿತ! ಕಾರಣ ಒಳಗಿನ ಗೋಡೆಯ ಬಣ್ಣ ಬಿಳಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಮನೆ ಹೊರಗಿನ ಬಣ್ಣ ಕಡುಕಂದು ಮತ್ತು ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಣ್ಣು ಕೂಡ ಕೆಂಪು! ಇವುಗಳೆರಡರ ಫೋಟೋವನ್ನು ಮರೆಯದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಛದ್ಮವೇಷದ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು

ಕಾಣಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಜೇಡರ ಬಲೆಯ ಎಳೆಗಳು! ಅಲ್ಲದೆ ಅಳಿದುಳಿದ ಕೀಟಗಳ ಅವಶೇಷಗಳು, ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೂಲಿನಂತಹ ಎಳೆಗಳು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ಯಾಕೆ ನಮ್ಮ ಮಹಡಿ ಮನೆ ಅಷ್ಟು ಗಲೀಜಾಗಿತ್ತು ಎಂದು!

© ದೀಕ್ಷಿತ್ ಕುಮಾರ್ ಪಿ.

ಒಂದು ಸಲ ನಾನು ಎಲ್ಲೋ ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಗೇಟ್ ಹಾಕುವಾಗ ಏನೋ ಪಚಕ್ ಎಂದಂತಾಯಿತು! ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಲೆ, ಕಸ, ಕಡ್ಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಯಾವುದೋ ಹುಳುವನ್ನು ಸಾಯಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಅಪರಾಧಿ ಭಾವದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲೇನೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಎರಡು ಗೇಟಿನ ಬಾಗಿಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಉದ್ದುದ್ದ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಳವೆಯಾಕಾರದ ವಿಚಿತ್ರ ವಸ್ತುವೊಂದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಇದು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳದೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಅದರಡೆ ಗಮನ ಹರಿಯಿತು. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತರೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ್ತಿಯ ವಿಚಾರಣೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ

ಎಂದು ಹೆದರಿ ಆ ಕಡ್ಡಿಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಮ್ಮನೆಯ ಬಾಲ್ಕನಿಗೆ ಒಯ್ದು ಅಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರಾಯಿತೆಂದು ಅದನ್ನು ಹೂಕುಂಡದ ಬಳಿಯಿಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಹೋದವಳು ಮತ್ತೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನೆನಪಾಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಘಂಟೆಗಳ ನಂತರವೇ! ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಪತ್ತೆಯೇ ಇಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಡುಕಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಗೋಡೆಯ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿಗಳ ಗುಂಪು ಚಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು! ಈ ಘಟನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನಾನವತ್ತು ನೋಡಿದ ಕಡ್ಡಿಗಳ ಗುಂಪು ಕೂಡ ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ನ ಒಂದು ಬಗೆಯೇ. ಇದು ಗೂಡಿನ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಒಳಗಡೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಗೂಡಿನ ಗಾತ್ರ ಸುಮಾರು 5cm ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಗೂಡಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಆಹಾರ ಚಿಟ್ಟೆಯ ಕ್ಯಾಟರ್ಪಿಲ್ಲರ್, ಎಲೆ ಹಾಗೂ ಗಿಡದ ತುದಿ. ಇವು ಕೂಡ ಕೇವಲ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದು, ಕೋಶಾವಸ್ಥೆ ತಲುಪಿದ ನಂತರ ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಗಂಡು ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳು ರೆಕ್ಕೆ ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪತಂಗವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳು ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಅವುಗಳ ಗೂಡಲ್ಲೆ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅವು ಬೆಳೆದಂತೆ ಗೂಡಿನ ಗಾತ್ರವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ಸಮಾಗಮವಾದ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣು ಬ್ಯಾಗ್

ವರ್ಮ್ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅಸು ನೀಗುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಲಾರ್ವಾಗಳಾಗಿ ತಾಯಿಯ ಕೋಶದಲ್ಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿ ನಂತರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಬಾರಿ ಹೀಗೆ ಹರಡಿಕೊಳ್ಳಲು 'ಬಲ್ಲೂನಿಂಗ್ (Ballooning)' ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ನೂಲಿನ ಎಳೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಪುಷ್ಕಳವಾದ ಆಹಾರ ದೊರೆಯುವ ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಗೂಡನ್ನು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕಸ ಕಡ್ಡಿಗಳಿಂದ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಜೀವನ ಚಕ್ರ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವೆರಡು ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳು ನೋಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ತನ್ನ ಗೂಡಿನ ಅಂದದ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕಸ, ಮರಳಿನ ಕಣಗಳು, ಕೂದಲುಗಳು, ಕೆಲ ಬಾರಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತುಂಡುಗಳು ಹೀಗೆ ಏನು ಸಿಗುತ್ತವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗೂಡನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪೋರ್ಟೋದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕೇಳುವಷ್ಟು ಸಹಜವಾದ ಕಸಗಳಿವೆ, ಅದೂ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಜೋಡಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆಗೋ ತುರುಕಿದಂತೆ! ಕೋಶದ ಎತ್ತರ 1.5-2.5cm ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಕೋಶಗಳು ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟಡದ ಹೊರ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಂಡಿವೆ. ಇವು ಹಲವು ವಾರಗಳಿಂದ ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಇವು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಅಥವಾ ಕೋಶಾವಸ್ಥೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಗೂಡುಗಳೇ ಆಗಿವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನ್ನದು. ಎಷ್ಟೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಪತಂಗಗಳು ಹೊರ ಬಂದಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪತಂಗಗಳ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದರೆ

© ನವೀನ್ ಐಯ್ಯರ್

ಅದರದೇ ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಈ ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳ ಛದ್ಮವೇಷದ ಜಾಣ್ಮೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಐದು ಕೆಜಿ ಅಕ್ಕಿ ತರಲು ಹೆಣಗಾಡುವ ನಾವು ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್‌ರಮಾಚು ನಿಂದ ನೋಡಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ, ತನಗಿಂತ ಐದು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೂಕದ ಗೂಡನ್ನು ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡಿರಲಾರದ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ತನ್ನ ಗೂಡನ್ನು ಚೀನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪಗೋಡಾಗಳಂತೆ ಕಾಣುವ ಕಟ್ಟಡದ ಹಾಗೆ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದಂತೆ! ಇನ್ನೊಂದು ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಚೂರುಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಪಿರಮಿಡ್ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದಂತೆ, ಎತ್ತರ ಸರಿಸುಮಾರು 2cm ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆಯಂತೆ! ಇವೆರಡನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ನೋಡಲೇಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರುವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಿರದ ಅದೆಷ್ಟು ಬಗೆಯ ಸುಂದರವಾದ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಬ್ಯಾಗ್ ವರ್ಮ್ ಗಳಿವೆಯೋ?

© ದೀಕ್ಷಿತ್ ಕುಮಾರ್ ಪಿ.

ಲೇಖನ: **ಅನುಪಮಾ ಕೆ. ಬೆಣಚಿನಮರ್ಡಿ**
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಅರೆಮಾಲಿಯು ಅನುಭವಗಳು - ೦೮

ಇರುಳು ಮಗ್ಗಲು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹೊರಳಿದಾಗ ಭರ್ತಿ ನಸುಕು ಮೈ ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಆಕಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತಣ್ಣೀರಲ್ಲೇ ಜಳಕ ಮುಗಿಸಿ ಸಣ್ಣಗೆ ಜಿನುಗುವ ಮಳೆಯೊಳಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಹೆಜ್ಜೆ ಕಿತ್ತಿಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲೂರು ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೇವಿ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಬದಾಗಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡ ಬ್ಯಾಗೊಂದನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೊಡಚಾದ್ರಿ ಕಡೆಗೆ ಬೈಕ್ ತಿರುಗಿಸಿ ಘಟ್ಟಗಳ ಪಾದ ಹೊಕ್ಕಾಗ ಪೂರಾ ನಿರ್ಜನ ರಸ್ತೆ ಅನಾಥವಾಗಿ ಮಲಗಿತ್ತು.

ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಜಟಿಲ ಕಾನನದ ಕಗ್ಗತ್ತಲನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಮಂದ ಬೆಳಕೊಂದು ನಸುಕಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಇಣುಕುವಾಗ ಜಿನುಗುವ ಸೋನೆ ಇನ್ನೂ ತೊಟಗುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ಇತ್ತು. ಪ್ರತಿ ತಿರುವಿಗೂ ಒಂದು ಹೊಸ ನೀರ ತೊರೆ. ಭರ್ತಿ ಬೆಳಕು ಮೈ ಮತ್ತುವಾಗ ಪಾದದಿಂದ ಬೆಟ್ಟದ ನಡು ಬಂದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುವುಗಳಿಗೆ ಗಾಡಿಯ ಗೇರು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಲೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬೈಕ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇಡೀ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಲೆ ತಿರುವಿನ ಹೊಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಾಡ ಬೇರುಗಳ ಇಕ್ಕಲಗಳಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ ತೊರೆಗಳ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಯಿ ಬಿಚ್ಚಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ಘಟ್ಟವನ್ನು ಒಂದು ಹಂತವಾಗಿ ಏರಿದಾಗ ಯಾವುದೋ ಹೋಟೆಲ್ ಒಂದರ ಎದುರು ಬೈಕ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಟಿಫಿನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೀದಾ ಕೊಡಚಾದ್ರಿ ಬೆಟ್ಟದ ಬೇಸ್ ನಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ ಎದುರು ಬೈಕ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಒಂದಷ್ಟು ರೋಚಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.

ತುಂಬಾ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ, ಬೈಕ್ ಸಿಡ್ ಆಗುತ್ತಿವೆ ಹಾಗಾಗಿ ಬೈಕ್ ರೈಡ್ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ, ಮೇಲೆ ತಲುಪಲು ಚಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಿಮಗೆ ಖಾಸಗಿ ಜೀಪ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ, ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ತಲುಪಿಸಲು ಒಬ್ಬರಿಗೆ 300 ರೂ., ಇಳಿಯಲೂ ಸಹ 300 ರೂ., ಆಯ್ಕೆ ನಿಮ್ಮದು ಅಂತ ನಿಟ್ಟುಸಿರೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಗು, ಬೈಕು, ಟೆಂಟು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ವಾಪಸ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಅವರೂ ಒಪ್ಪಿದರು. ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಬ್ಯಾಗ್ ಅನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳ ಸಣ್ಣ ಬ್ಯಾಗನ್ನು ಗೆಲೆಯನ ಹೆಗಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಜೀಪೇರಿದೆವು.

ಕಲ್ಲು ಇಕ್ಕಲಗಳ ರಸ್ತೆ. ಜೀಪು ಒಂದು ಕಡೆ ವಾಲಿದರೆ ಬಿದ್ದೆಬಿಡುತ್ತೆ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಕತ್ತಿ ಅಂಚಿನ ಪಯಣ. ಗಾಡಿಯ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಉಸಿರಿನ ಬಿಗಿತವೂ ಬಲ್ಲವನೆ ಬಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಕಲ್ಲಿಗೂ ಎಡವಿ ಆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೈ ತಿಕ್ಕಿ ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಮತ್ತೆ ಮೇಲೇಳುತ್ತ ಹರಸಾಹಸದ ಎಲ್ಲಾ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ ಒಳಗೆ ಕೂತವರ ಮೈ ಪೂರಾ ನುಜ್ಜು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇಡೀ ಬೆಟ್ಟದ ಅಷ್ಟೂ ಸಂಕಟವನ್ನು ತಂದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸುರಿಸಿದರು. ನಮ್ಮನ್ನು ಅಷ್ಟೆ ಜೀವಂತವಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ಪರಮಾವಧಿಯ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ತಲುಪಿಸಿದಾಗ ಮೂಲ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೇವಾಲಯದ ಎದುರಿಗೆ ಈ ಸಡಿಲಗೊಂಡ ಮೈ ಜೀಪಿನಿಂದ ಇಳಿದಿತ್ತು!

ಆ ಇಡೀ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಜೊತೆಯಾಗಿದ್ದವರು ಅದೇ ದೇವಾಲಯದ ಮೂಲ ಅರ್ಚಕರು. ಜೀಪಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವರೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕಾಡಲ್ಲಿ ಕಾಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಡಕವಾಗಿರುವ ವಿಶೇಷ ಅವಶೇಷಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟರು.

ಇಡೀ ಕೊಡಚಾದ್ರಿ ಬೆಟ್ಟ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕೆಣಕಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ತುಂಬಾ ರೋಚಕ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಒಂದು ಮಜಲು. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಹನುಮಾನ್ ಸಂಜೀವಿನಿ ತರಲು ಇಡೀ ಬೆಟ್ಟವನ್ನೆ ಹೊತ್ತು ತರುವಾಗ ಕಳಚಿಬಿದ್ದ ಅದರ ಒಂದು ಭಾಗ ಈ ಕೊಡಚಾದ್ರಿ. ಇನ್ನು ಹಿಂದೆ ಏಳನೆ ಶತಮಾನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಟ್ಟದ ತುತ್ತ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ದೇವಿಯ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಒಲಿಸಿಕೊಂಡರಂತೆ. ವರವಾಗಿ ಅವರು ದೇವಿಯನ್ನು ಕೇರಳಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜೊತೆ

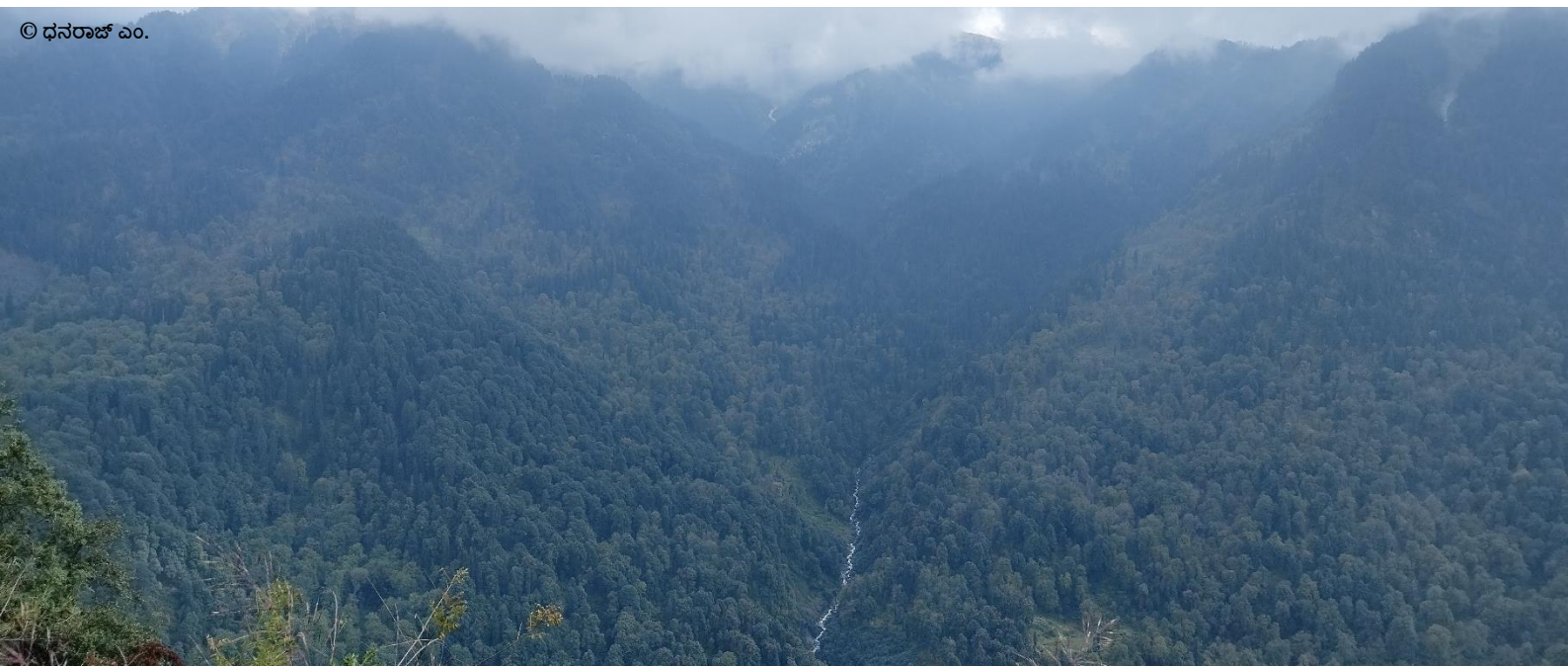
ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರಂತೆ. ದೇವಿಯೂ ಒಪ್ಪಿ ಒಂದು ಷರತ್ತು ಹಾಕಿದಳಂತೆ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ತಿರುಗಿ ನೋಡಬಾರದು. ನೀ ತಿರುಗಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡುವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದಳಂತೆ. ಶಂಕರರು ಒಪ್ಪಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಗೆಜ್ಜೆ ಸಪ್ಪಳ ಬಾರದೆ ಇದ್ದಾಗ ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರಂತೆ. ಷರತ್ತಿನಂತೆ ದೇವಿಯೂ ಕೊಲ್ಲೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದಳಂತೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಕತೆ ಈ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಮೂಕಾಸುರ ಎಂಬ ರಕ್ಕಸನು ಬ್ರಹ್ಮ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಮಂಡಲದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದನಂತೆ. ಹೆಚ್ಚಾದ ನೀರು ಸೌಪರ್ಣಿಕಾ ನದಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಈ ಮೂಕಾಸುರನನ್ನು ವಧಿಸಲು ದೇವಿ ಉಗ್ರ ರೂಪ ತಾಳಿ ಮೂಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದು ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ದೇವಿ ಈ ಅಸುರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಬಳಸಿದ ಒಂದು ಆಯುಧವು ಸರಿ ಸುಮಾರು 40 ಅಡಿ ಉದ್ದವಿದ್ದು, ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಆವೃತಗೊಂಡಿದ್ದು, ಈಗಲೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಅನ್ನಿಸದೆ ಮಳೆಗೂ ಜಂಗು ಹಿಡಿಯದೆ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿರುವುದು ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ವಿಸ್ಮಯ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಯಾಮಗಳ ರೋಚಕತೆಯನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಲೇ ನಾವು, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಜಾಗದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆವು. ಕತ್ತಿಯಂಚಿನ ನಡಿಗೆಯೆ ಹೌದು! ಏಕಪಥ ಕಾಲುದಾರಿ. ಎಡಕ್ಕೆ ವಾಲಿದರೆ ಪ್ರಪಾತ, ಬಲಕ್ಕೆ ವಾಲಿದರೆ ಬೆಟ್ಟದ ಹಸಿ ಮೈ. ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ನಾಜೂಕಾಗಿ ಇಡಬೇಕು. ಆಯ ತಪ್ಪಿದರೆ ಜವರಾಯನ ಕೈಗೆ ಈ ಜೀವ. ಒಂದಷ್ಟು ಹೆಜ್ಜೆ ದಾಟಿದ ನಂತರ ಏರುವ ಬೆಟ್ಟ ಬಟಾಬಯಲಿನ ಎತ್ತರವನ್ನು ಹಾಸಿತು. ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಷ್ಟೂ ಬಯಲು ಮಂಜಿನ ಮುಸುಕು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಹಾವುಗಳು. ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಪೇರಿಸಿಟ್ಟ ಕಲ್ಲಿನ ಗುಂಪುಗಳು. ವಿಧ ವಿಧವಾದ ಹೂವಿನ ಸಸಿಗಳು. ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದ ಅವಲಂಬಿತ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಕೆನಿಸುವಷ್ಟು ಜಿಗಣೆಗಳ ಕಾಟ. ಒಂದಷ್ಟು ಬೆಟ್ಟದ ಅಂಚು, ಒಂದಷ್ಟು ಬಯಲು, ತಗ್ಗು ಏರಿಳಿತ ಎಲ್ಲವನ್ನು ದಾಟುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪೀಠ ತಲುಪಿದೆವು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಒಂದಷ್ಟು ಗುಹೆಗಳಿವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ಚಿತ್ರಮೂಲ. ಇದು ಸೌಪರ್ಣಿಕ ನದಿಯ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನ.

ಎಷ್ಟೊಂದು ಚೆಂದದ ಬೆಳಗಿದು. ಬೆಳಗಿನ ಒಂಬತ್ತಾದರೂ ಸಹ ನಸುಕಿನ ಐದರ ಅಮಲು ಸುತ್ತೆಲ್ಲ. ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೊಂದು ಬೆಟ್ಟಗಳು ಪೇರಿಸಿಟ್ಟು ಚೆಂದದ ಚಿತ್ರ ಬರೆದಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಒಂದು, ಇಡೀ ಕಂಗಳ ಕೌತುಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಒಂದರ್ಧ ತಾಸು ಸುಖಾಸುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪೀಠದ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ ತಣ್ಣನೆಯ ಕರಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನಸ್ಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ, ಆಹಾ! ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಗೊಂದಲಗಳಾಚೆ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನದ ಸೆಲೆ ಇದ್ದೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ವಿಸ್ಮಯ ಭಾವವೊಂದು ಏಕತಾನತೆಯಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕಳೆದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೆ ಇಳಿದು ಸೌಪರ್ಣಿಕಾ ನದಿಯ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ಮೂಲ ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸಮೀಪ ಬಂದೆವು. ನೂರಾರು ತರಹದ ಹೂವಿನ ಸಸಿಗಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ಮುದ ನೀಡಿದವು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ವಾಪಸ್ಸಾಗಲು ಚಾರಣವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು.

ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸು ತಿಂದು, ಚಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆವೆತ ಬೆವರನ್ನೊಮ್ಮೆ ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಚಾರಣದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿಟ್ಟೆವು. ಈಗ ವಾಪಸ್ಸಾಗಲು ಬಳಸುವ ಮಾರ್ಗ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬೆಟ್ಟದ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಬಾಚಿದ ಬೈತಲೆ ದಾರಿಯ ಬೆನ್ನು ತುಳಿದು ಹೊರಟೆವು. ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ 1343 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ನಮಗೆ ಇಡೀ ಹಸಿರು, ದೂರದ ನದಿ ಕಾಣದ ಊರು ಎಲ್ಲವೂ ರೋಮಾಂಚನ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಗಿಳಿವ ಕೌತುಕ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ದಣಿವು ಇಂಗತೊಡಗಿತು. ಬಿಸಿಲು ತಣ್ಣಗಾಯಿತು. ಬಯಲು ದಾಟಿ ಬೆಟ್ಟದ ಒಳಗೆ ಇಳಿಯುವಾಗ ಜಟಿಲವಾದ ಕಾನನ ಮೈ ಹಾಸಿತು. ಕಲ್ಲು ಇಕ್ಕಲಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತ ಯಾರೊ ತುಳಿದ ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಕಾಣದೆ ಇರುವಾಗ ಜಲಪಾತದ ಸದ್ದನ್ನೆ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಗುತ್ತ ದಾರಿ ತಪ್ಪುತ್ತಲೆ ಮತ್ತಿನ್ನಾವುದೋ ಕಡೆ ಪಾದದ ತಿರುವು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಕೆಚ್ಚಲಿನಿಂದ ಬರುವ ನೀರನ್ನೆ ಕುಡಿಯುತ್ತ ದಣಿವೆಲ್ಲವನ್ನು ಘಟ್ಟದ ಮಡಿಲಲಿ ಹಾಕುತ್ತಲೆ ಬಿದ್ದ ಮರದ ಆಸರೆಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತಗ್ಗುಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತ ಹಸಿರು ತಪ್ಪಲುಗಳ ದಟ್ಟ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಜಲಪಾತವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಸಾಗಿದೆವು. ಪಕ್ಕಿಗಳ ಸದ್ದು, ಓಡಾಟ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ನನ್ನ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಜಲಪಾತಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಸಣ್ಣ ಸುಳಿವು ಒಳಗೆ ಸುಳಿದಾಡಿತು. ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಜಲಪಾತವಿದೆ ಇಳಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಒಂಟಿಕಾಲಿನ ಪಾದವಿಡುವಷ್ಟೆ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಪಾಚಿಗಟ್ಟಿದ ಕಲ್ಲು ಬೆನ್ನಿನ ದಾರಿ. ಹತ್ತಾರು ಅಡಿ ಆಳದ ಕಂದರ ಬಿದ್ದರೆ ಕೈಕಾಲು ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಸಂಕಟ. ತುಂಬಾ ನಾಜೂಕಿನ ಸಮಾಧಾನದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಲೆ ಇಳಿದು ಒಂದು ತಿರುವು ಹೊರಳಿದ್ದೆ ಸಾಕು. ಹಿಡ್ಡುಮನೆ ಜಲಪಾತ.!

© ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

© ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಜಲಪಾತದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬೆವರು ತೊಳೆದು ಹೋಗುವಷ್ಟು ಮಿಂದು. ಇಡೀ ಮೈ ಹಗುರಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗಡತ್ತಾದ ಮಜ್ಜನ ಮುಗಿಸಿ ಹಸಿ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಜಲಪಾತ ಹರಿಬಿಟ್ಟ ನೀರನ್ನೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಇಳಿಯತೊಡಗಿದೆವು. ಆಹಾ! ಎಷ್ಟೊಂದು ನುಣುಪಾದ ಕಲ್ಲುಗಳು. ಜಾರಿ ಬಿದ್ದರೆ ಮೈ ನೆಲಬಿಟ್ಟೇಳುವುದಿಲ್ಲ! ನೀರು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಸಾಗುತ್ತಲೆ ದಟ್ಟ ಕಾನನದ ಪ್ರಪಾತ ಕಂದರ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಮುಂದೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀರಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಗುವುದು ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಮತ್ತದೆ ಶೋಲ ಕಾಡುಗಳ ತಪ್ಪಲಿನ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಹೊಸಹೊಸ ದಾರಿ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಜಲಪಾತದ ನೀರಿನ ಶಬ್ದವನ್ನೆ ಆಲಿಸುತ್ತಾ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇಣುಕುತ್ತ ಹಸಿ ಹಸಿ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿಡುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ಮತ್ತದೆ ನೀರಿನ ತೊರೆಯ ಅಂಚಿಗೆ ತಲುಪಿದೆವು.

ಇಡೀ ನೀರು ಮೈ ಸಡಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಯಲು ಕಲ್ಲಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಜಾರಿಕೊಂಡು ಸರನೆ ಜಾರಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದುಬುದುಬು ಅಂತ ಬಿದ್ದು, ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸರಿಸುಪದಂತೆ ಮೈ ತೆವಳಿಕೊಂಡು ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಲು ತುಂಬಾ ನುಣುಪು. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜಾಗ್ರತೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಚಿಗೆ ಸಾಗಿ ಜಲಪಾತದ ನೀರು ದಾಟಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗದ್ದೆಯ ಮಟ್ಟಸ ಭೂಮಿ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಮನೆ. ಅದು ಹಿತ್ತುಮನೆ! ಅದರಿಂದಾಗಿಯೆ ಮೇಲಿಳಿದು ಬರುವ ಜಲಪಾತಕ್ಕೆ ಹಿತ್ತುಮನೆ ಜಲಪಾತ ಅಥವಾ ಹಿಡ್ಲುಮನೆ ಜಲಪಾತ ಅಂತ ಹೆಸರು! ಇಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಗೂಡಂಗಡಿಯೊಂದು ಕಾಡು ಮಧ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಾಗ ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನೆಪ!

ಅವರಲ್ಲಿಯೆ ಕೆಳಗಿಳಿಯಲು ದಾರಿ ಕೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆವು.

© ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಕಾಡು ಸೂಸುವ ತಣ್ಣನೆ ಗಾಳಿ ಹಿತವಾದ ನಡಿಗೆಗೆ ಜೊತೆಯಾಯಿತು. ಈಗ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತೊರೆಗಳು ಎದುರಾದವು. ಹಾದಿ ತಪ್ಪುವಂತಹ ನಾಲ್ಕಾರು ದಾರಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕವು. ಮತ್ತೆ ಮಳೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಏರಿಳಿತದ ಚಾರಣವನ್ನು ಸಾಗುಹಾಕಿದೆವು. ಈಗ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೂ ಭಯಂಕರ ನಿರ್ಜನ ಕಾಡು. ಎಲೆಗೆಲೆ ತಾಕಿ ಹೊರಟ ಸದ್ದು ಎದೆಯಲ್ಲೊಂದು ಸಣ್ಣ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹ ಕಾಡು ನಮ್ಮ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತಲೆ ಎತ್ತಿದರೆ ಆಕಾಶ ಕಾಣದಷ್ಟು ಮರಗಳ ಮೇಲಾವರಣ. ಎಲೆಗಳೆದೆಗೆ ತಾಕಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯ ಹುಚ್ಚಾಟ. ಏನೋ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಮಾಧಾನ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕಳೆದು ಹೋಗುವ ಉಮೇದಿನಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಸುಂದರ ಸುಖದ ಸೌಮ್ಯ ಘಳಿಗೆ!

© ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

ಇಡೀ ಕಾಡುಂಡ ಹಸಿ ಮೈ ಕಾಡಂಚಿನ ತುದಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಮನೆ ಎದುರಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಾಸಿಗರನ್ನು ಈ ಅಲೆಮಾರಿ ಹೃದಯ ಹಾದಿ ಕೇಳಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ ನ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿತು. ಪೂರಾ ಕಾಡು ದಾಟಿ ಹೊರ ಬಂದಾಗ ಸಣ್ಣ ತೊರೆಯ ಸೇತುವೆ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದೆವು. ನೀರು ಕುಡಿದು, ಕಾಲಿನ ಶೂ ಬಿಚ್ಚಿದಾಗ ಬಿಳಿಕಾಲು ಕೆನ್ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಬೂಟಿನಿಂದ ಹೊರಬಂತು. ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜಿಗಣೆಗಳು ಪಾದದ ರಕ್ತವನ್ನು ಬಸಿದು ಕುಡಿದು ಪಾದದ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಬೂಟಿನೊಳಗೆ ಜೀವಬಿಟ್ಟು ರಕ್ತಸಿಕ್ತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಣ್ಣ ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವು. ಶೂ ವಾಪಸ್ಸು ಹಾಕುವ ಮನಸ್ಸೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೊಂದು ಜೀವ ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟು ಗಿಲ್ಲು ಆವರಿಸಿಟ್ಟಿತು. ರಕ್ತಸಿಕ್ತ ಕಾಲು ತೊಳೆದು ಬರಿಗಾಲಿನಿಂದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಟೆಂಟು ಬ್ಯಾಗು ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೈಕ್ ತಿರುವಿಸಿಕೊಂಡು ಇಳಿ ಸಂಜೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಗುರಿ ಕಡೆಗೆ ಗಾಡಿಯ ಗಾಲಿ ತಿರುಗಿಸಿದೆವು!

ಲೇಖನ: **ಮೌನೇಶ ಕನಸುಗಾರ**

ಕಲ್ಪುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಗಾಳಿಯಿಂದ ಜೆಟ್ ಫೈಯರ್

ವಿವಿ ಅಂಕಣ

ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆ ರೂಮಿನಲ್ಲಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕಳೆದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ದಿನಗಳ ನೆನಪುಗಳವು. ರಾಮನಗರ ಟೌನ್ ನಿಂದ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಕಿ. ಮೀ. ಮೈಸೂರಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟರೆ ಬಲಕ್ಕೆ ಸಿಗುವ 'ಜನಪದ ಲೋಕ'ದ ಪಕ್ಕಕ್ಕಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಟ್ಟಡವೇ "ಸರ್ಕಾರಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ರಾಮನಗರ". ಅದುವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಸ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಿರದ ನಾನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ನ ಮೊದಲ ವರ್ಷವೂ ಸಹ ಬಸ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ದಿನಾ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದೇಗೆ? ಶೇರ್ ಆಟೋ ಇದೆಯಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ದುಡ್ಡಿನ ಬದಲಿಗೆ ಬಸ್ ಪಾಸ್ ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಉತ್ತಮ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಿ. ಜಿ. ಯಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಂದಿಗಾಗಲೇ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಾನು ಬೆಳೆದ ವಾತವರಣದಲ್ಲಿನವರ ಒಡನಾಟದಿಂದ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನವೇ ಸಾಕು. ನನ್ನಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡೋಣವೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರದ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ, ಅಪ್ಪನಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿ, ದುಡ್ಡು ಸಾಲದೆ ನಾನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಂದಿಸಿ ಒಂದು ಸೈಕಲ್ ಅನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ. ಹೊಸ ಬ್ಯಾಗ್ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿ, ಅಮೆರಿಕಾ ಸ್ನೇಹಿತ ಕೊಡಿಸಿದ್ದ ಶೂ ಧರಿಸಿ, ಕಿವಿಗೆ ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ತಗುಲಿಸಿ ಇಷ್ಟವಾದ ಸಂಗೀತವ ಆಲಿಸುತ್ತ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೊರಟ 'ಆ ಮೊದಲ ದಿನ' ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ. ಹೊರಗಿನಿಂದ ನೋಡಲು ಕೊಂಚ ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸಿದರೂ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನರ ಮುಖಭಾವಕ್ಕೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ನನ್ನ ಆ ಅವತಾರದ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶ ಒಮ್ಮೆ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ, ಮೈಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಮಾತು ಕೇಳದ

ರೋಮಗಳು ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ದಿನಗಳು ಬೇಗ ಮುಗಿದವು. ಕಾರಣ ಹಲವಿದ್ದರೂ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಸೂರ್ಯ. ಹೌದು ರಾಮನಗರದ ಬಿಸಿಲು ಎಷ್ಟಿತ್ತೆಂದರೆ, ಸದಾ ಬೇಸಿಗೆಯ ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೇನೋ ಎಂಬ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಟೌನ್ ನಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಕಿ. ಮೀ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸೈಕಲ್ ತುಳಿದು ಬಂದುಬಿಡಬಹುದಿತ್ತು, ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಕಾಲೇಜಿಗಿದ್ದ ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಹತ್ತಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಿಂದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಕರಗಿ ನೀರಾವಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬೈಕ್ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ, ಆಸೆ ಇತ್ತಾದರೂ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೋ ಹೀಗೋ ಮಾಡಿ ಆ ವರ್ಷ ಕಳೆದು, ಆಸೆಯ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ ಪಕ್ಕಕ್ಕಿಟ್ಟು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆಯ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದೆ. ಆಗಿನ ಆ ಆಸೆ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಗಂಟು ಬಿಚ್ಚಿದ್ದು ಕಳೆದ ವರ್ಷದ 'ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾವುಗಳ ದಿನದಂದು (16th July)' ನನ್ನ 'ಕೋಬ್ರಾ (Xpulse 200)' ನನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದಾಗಲೇ. ನನ್ನ ಸಂಪಾದನೆಯ ಜೀವನದ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಏಕೈಕ ಬೈಕ್! ಇದು ಕೇವಲ ಬೈಕ್ ಆಗದೇ ಭಾವನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಅದು ಏನೇ ಆಗಲಿ ಅದರಿಂದ ಹೊರ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಗೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಹೇರುವಂತದ್ದು. ಎಷ್ಟೇ ನನ್ನೊಳಗೆ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ನಾನೂ ಸಹ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹಸ್ತವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಳುಕು ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮಂತವರ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಅಳಲನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೆಲವು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅದೇ ಮಾಲಿನ್ಯವಾದ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಇಂಧನವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಹೊಸ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೌದು, ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ಸಿಗುವ ಗಾಳಿ, ಸೂರ್ಯನ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಇಂಧನವಾದ 'ಕೆರೋಸಿನ್' ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ಪೇನ್ ನ ಕೆಲವು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಹೀಗೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿನ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಿ ಇಂಧನವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ಬಳಸಿದ ನಂತರ ಹೊರ ಬರುವ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಾವು ಮಾಲಿನ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಝೂರಿಚ್ ನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಂತ್ರಜ್ಞ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ದೂರ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ವಿಮಾನಗಳ ಇಂಧನವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಈ ಕೆರೋಸಿನ್ ಗೆ ಪರ್ಯಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಇದುವರೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಾನವ ಉತ್ಪಾದಿತ ಗ್ರೀನ್ ಹೌಸ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ.5 ರಷ್ಟು ಈ ವಿಮಾನ ಇಂಧನ ಅಥವಾ ಜೆಟ್ ಫ್ಯೂಯಲ್ ನಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಈಗ ಸ್ಪೀನ್ ಫೆಲ್ಡ್ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವ ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ಗಾಳಿ, ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ನೀರಾವಿಯಿಂದಲೇ ಜೆಟ್ ಫ್ಯೂಯಲ್ ಆದ ಕೆರೋಸಿನ್ ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದು ಹೇಗೆ? ಎಂದಲ್ಲವೇ ಪ್ರಶ್ನೆ... ಹೇಳೋಣವಂತೆ. ಸ್ಪೀನ್ ಫೆಲ್ಡ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರು 2500ಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಹೊರಸೂಸವಂತೆ, 169 ಸೂರ್ಯನ ಚಲನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಿರುಗುವ ಕನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ 15ಮೀ. ಎತ್ತರದ ಸೋಲಾರ್ ಟವರ್ ನ ತುದಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೇ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ರಿಯಾಕ್ಟರ್ ಗೆ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್, ನೀರಾವಿ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯ ವೇಗವರ್ಧಕವಾಗಿ ಪೋರಸ್ ಸೆರಿಯಾ ಎಂಬ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದರು.

ಸೂರ್ಯನ ಆ ಶಾಖಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ರಾಸಾಯನಿಕವಾಗಿ ಬೆರೆತು 'ಸಿಂಗ್ಯಾಸ್' ಎಂಬ ಜಲಜನಕ (ಹೈಡ್ರೋಜನ್) ಮತ್ತು ಕಾರ್ಬನ್ ಮೋನಾಕ್ಸೈಡ್ ನ ಮಿಶ್ರಣ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇ ಸಿಂಗ್ಯಾಸ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೆರೋಸಿನ್ ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 9 ದಿನಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ 5,191 ಲೀ. ನಷ್ಟು ಸಿಂಗ್ಯಾಸ್ ಅನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಸಿಂಗ್ಯಾಸ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಿ 'ಕೆರೋಸಿನ್' ಮತ್ತು 'ಡೀಸೆಲ್' ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನಷ್ಟು

ಕೆರೋಸಿನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಧನೆಯೇ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಇತರ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಏಕೆಂದರೆ, ಬೋಯಿಂಗ್ 747 ಎಂಬೊಂದು ವಿಮಾನವು ಹಾರಿ ತನ್ನ ಪ್ರಯಾಣ ಶುರು ಮಾಡಲು ಸುಮಾರು 19,000 ಲೀ. ಇಂಧನವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಇಂಧನದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯೇ. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ ಪೋರಸ್ ಸೆರಿಯಾ ವೇಗವರ್ಧಕದ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಇಂಧನವನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿ ಯಶಸ್ಸು ಕಾಣುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ, ಎಂಬುದು ಇವರ ವಾದ.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಲಿ, ಇಂತಹುದೊಂದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇತರರಿಗಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ, ತಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಅರಿತು ಸರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಈ ಯಶಸ್ಸು ಬೇರೆಯ ಸ್ವಾರ್ಥಾಲೋಚನೆಗಳಿಗಿಂತ ಸಾವಿರ ಪಾಲು ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣಕಾರಿ.

ಮೂಲ ಲೇಖನ: ScienceNewsforStudents

ಲೇಖನ: ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.
ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಿ. ಜಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ನಿಸರ್ಗ ಮಾತೆಗೆ ನಮನ

ಹಚ್ಚಹಸಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಿಸರ್ಗಮಾತೆ
ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಲಹುತಿಹಳು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಂತೆ

ಇವಳ ಸೇವೆಗೆ ಎಷ್ಟೆ ಧನ್ಯವಾದ ಹೇಳಿದರು ಕಡಿಮೆ
ಅವಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸದಾ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು ದುಡಿಮೆ

ಕಳ್ಳ-ದರೋಡೆಕಾರರು ಬಗೆಯುತಿಹರು ಮೋಸ
ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಖಾಯಂ ಅವರಿಗೆ ಜೈಲುವಾಸ

ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧ ನಮ್ಮ ಹಸಿರು ಯೋಧರು
ಅವರ ಬಲಿಧಾನ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೇವೆಗೆ ಸದಾ ಉಸಿರು

ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಡಿ ಬೆಂಕಿ ಎನ್ನುವ ಶಾಪ
ಅದು ತಟ್ಟದೇ ಇರದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪಾಪ

ಸದಾ ಹಚ್ಚಹಸಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿರಲಿ ನನ್ನ ಅರಣ್ಯ ದೇವತೆ
ಇದು ನಾನು ಬರೆದ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಮನದಾಳದ ಕವಿತೆ

- ಲಿಂಗರಾಜ ಎಮ್.

ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ

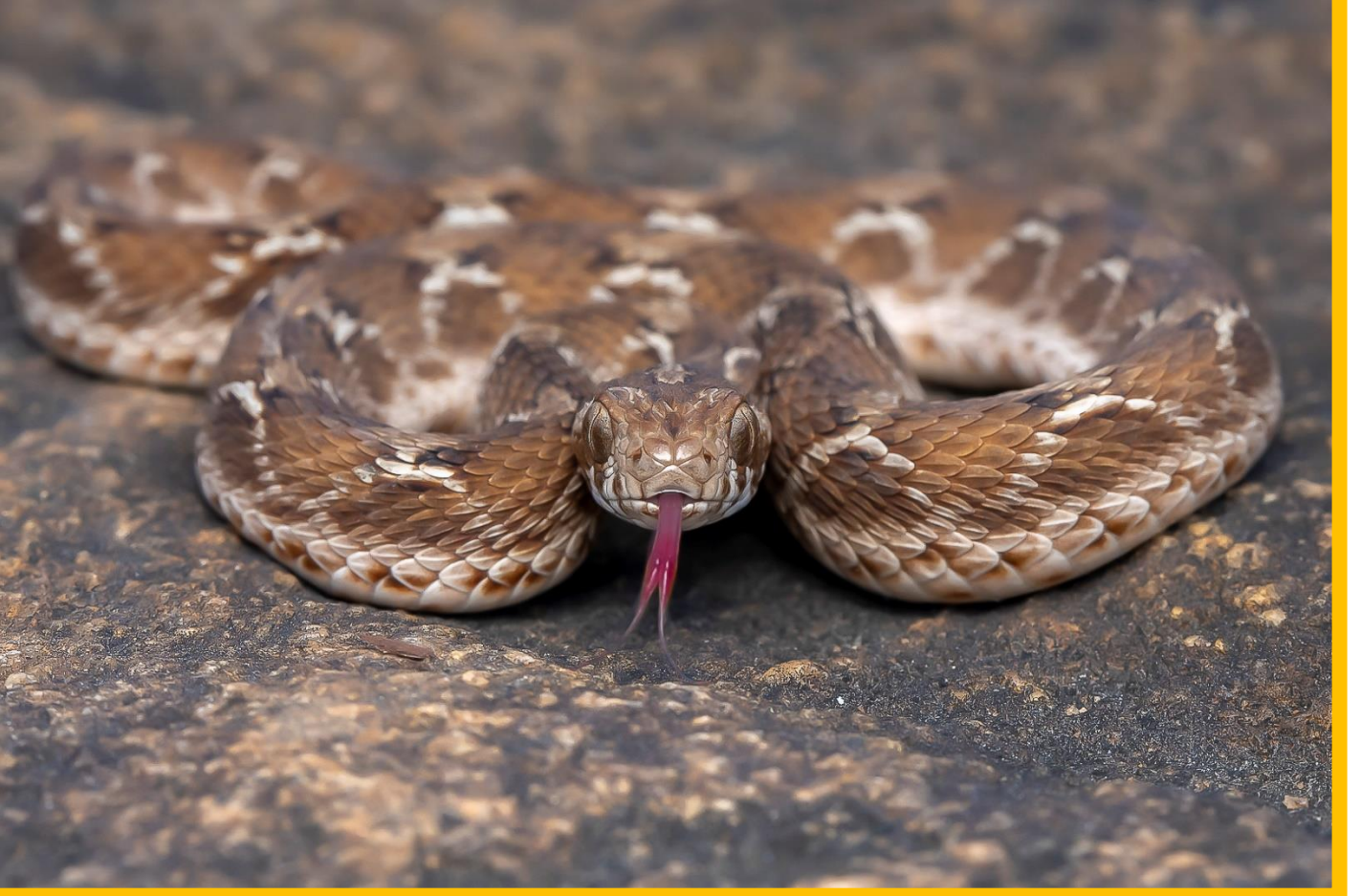
ಪ್ರಕೃತಿ ಬರಬ

ಗುಳಿಮಂಡಳ

© ನವೀನ್ ಐಯ್ಯರ್

ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಕಾಡು, ಪೊದೆ, ಬಂಡೆ ಹಾಗೂ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ವಿಷಕಾರಕ ಹಸಿರು ಅಥವಾ ಕಂದು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಪ್ಪು ಗುಳಿಮಂಡಳ ಹಾವು ವೈಪರಿದೇ (viperidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕ್ರಾಸ್ಪಿಡೋಸೆಫಾಲಸ್ ಮಲಬಾರಿಕಸ್ (*Craspedocephalus malabaricus*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಲಬಾರ್ ಪಿಟ್ ವೈಪರ್‌ಗಳು ಹಸಿರು, ಕಂದು, ಹಳದಿ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಕಂದು-ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆಯಾದರೂ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವವುಗಳು ಹಸಿರು ಮತ್ತು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಪ್ಪು ಅಥವಾ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಅಂಕುಡೊಂಕಾದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇವು ನಿಶಾಚರಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಬೇಟೆಯಾಡುವಾಗ ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳವನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇತರ ವೈಪರ್‌ಗಳಂತೆ, ಮಲಬಾರ್ ಪಿಟ್ ವೈಪರ್‌ಗಳು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಐದು ಮರಿಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಈ ಮರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಮತ್ತು ತಕ್ಷಣವೇ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಕಪ್ಪೆಗಳು, ಹಲ್ಲಿಗಳು ಅಥವಾ ಎಳೆಯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇವುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿವೆ.

ಗರಗಸ ಮಂಡಲ

© ನವೀನ್ ಐಯ್ಯರ್

ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ, ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಉಪಖಂಡದ ಮರುಭೂಮಿಗಳು, ಅರೆ ಮರುಭೂಮಿಗಳು, ಮಳೆಕಾಡು, ಒಣ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶವುಳ್ಳ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡು, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಮತ್ತು ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಈ ವಿಷಕಾರಕ ಬೂದು, ಕೆಂಪು, ಆಲಿವ್ ಅಥವಾ ತೆಳು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಗರಗಸ ಮಂಡಲ ಹಾವು ವೈಪರಿಡೇ (viperidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಎಚಿಸ್ ಕ್ಯಾರಿನಾಟಸ್ (*Echis carinatus*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಳಿಯ ಚುಕ್ಕೆಗಳು, ಕಡು ಕಂದು, ಬೂದು ಅಥವಾ ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ ಅಂಕುಡೊಂಕಾದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿರುತ್ತವೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ತ್ರಿಶೂಲಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉರುಪೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿಯಾದ ಈ ಹಾವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆದರಿಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸಿ-ಆಕಾರದ ಸುರುಳಿಗಳ ಸರಣಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಿಸ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಜೇಡಗಳು, ಚೇಳುಗಳು, ಜರಿ ಹುಳು (ಸೆಂಟಿಪೀಡ್ಸ್) ಮತ್ತು ಇತರ ಕೀಟಗಳು, ಕಪ್ಪೆಗಳು, ನೆಲಗಪ್ಪೆಗಳು, ಸರೀಸೃಪಗಳು (ಇತರ ಹಾವುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ), ಸಣ್ಣ ಸಸ್ತನಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇವುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿವೆ.

ತಗಡು ಹಪ್ಪಾಟೆ ಹಾವು

© ನವೀನ್ ಐಯ್ಯರ್

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿರುವ ಈ ವಿಷಕಾರಿ, ತಿಳಿ ಬೂದು ಅಥವಾ ಕೆಂಪು-ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ತಗಡು ಹಪ್ಪಾಟೆ ಹಾವು ವೈಪರಿಡೇ (viperidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹಿಪ್ನೇಲ್ ಹಿಪ್ನೇಲ್ (*Hypnale hypnale*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರದ ಹುರುಪೆಗಳನ್ನು ಅಗಲವಾದ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ದೇಹವು ಎರಡು ಸಾಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯು ಕಂದು ಅಥವಾ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಗಾಢವಾದ ಮಚ್ಚೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಬಾಲದ ತುದಿ ಹಳದಿ ಅಥವಾ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಶಾಚರಿಯಾದ ಇವುಗಳು ಒಣಗಿದ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದಟ್ಟವಾದ ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ ದಿನವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕೆರಳಿಸಿದಾಗ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಚಪ್ಪಟೆ ಮಾಡಿ ಬಾಲವನ್ನು ಕಂಪಿಸುವುದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಲ್ಲಿಗಳು, ದಂಶಕಗಳು (ಇಲಿಗಳು), ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸರಿಸೃಪಗಳು ಇವುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿವೆ.

ಕೊಳಕು ಮಂಡಲ ಹಾವು

© ನವೀನ್ ಐಯ್ಯರ್

ಭಾರತ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ನೇಪಾಳ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ತೆರೆದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಪೊದೆಗಳು, ಅರಣ್ಯದ ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹಳದಿ-ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ದೇಹ ಹಾಗೂ ಗೋಲಾಕಾರದ ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ವಿಷಕಾರಿ ಮಂಡಲ ಹಾವು ವೈಪರಿಡೇ (viperidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಡಬೋಯಾ ರಸ್ಸೆಲಿ (*Daboia russelli*) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಲೆಯು ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉರುಪೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನಿಶಾಚರಿಯಾದ ಇವುಗಳು ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡಿದಾಗ ಹಿಸ್ ಎಂದು ಪ್ರೆಶರ್ ಕುಕ್ಕರ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜೋರಾದ ಸೀಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ದಂಶಕಗಳು (ಇಲಿಗಳು), ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಲ್ಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸರೀಸೃಪಗಳು ಇವುಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿವೆ.

ಚಿತ್ರ: ನವೀನ್ ಐಯ್ಯರ್

ಲೇಖನ: ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ನೀಲಿ ಸಾಗರಗಳು ಕೆಲವು ಆಕರ್ಷಕ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಮಿಂಗಿಲ ಕೂಡ ಒಂದು. ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳನ್ನು ಸಸ್ತನಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಇತರ ಸಸ್ತನಿಗಳ ಜೀವಂತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲವು. ಅವು ಬಿಸಿ ರಕ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಗಾಳಿಯನ್ನು ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೆ, ತಮ್ಮ ಸಂತತಿಗೆ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅವು ಸುಮಾರು 40 ಮಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅನ್ಯೂಲೇಟ್ ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ವಿಕಸನಗೊಂಡಿವೆ. ನೀಲಿ ತಿಮಿಂಗಿಲವು 98 ಅಡಿ ಉದ್ದದವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ತಿಮಿಂಗಿಲವಾಗಿದೆ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಅವು ಮತ್ತೊಂದು ಸವಾಲನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿ, 1980 ರಲ್ಲಿ “ವಿಶ್ವ ತಿಮಿಂಗಿಲ ದಿನ” ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಫೆಬ್ರವರಿ ಮೂರನೇ ಭಾನುವಾರದಂದು ವಿಶ್ವ ತಿಮಿಂಗಿಲ ದಿನವೆಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಇರುವ ಕಾನನ ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಾನನ ಮಾಸಿಕದ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ: kaanana.mag@gmail.com

ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ:

ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಗ್ರೂಪ್,
ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್,
ಒಂಟೆಮಾರನ ದೊಡ್ಡಿ, ರಾಗಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ,
ಆನೇಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ,
ಪಿನ್ ಕೋಡ್ : 560083. ಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.